MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Jos oletus on, että maakuntien pikkukuntiin on jäänyt tyhmin aines viisaampien lähtiessä lukion jälkeen maailmaa valloittamaan, ollaan uppoavalla suolla.

ILKKA POHTII UUSIEN KUNNANVALTUUTETTUJEN KYVYKKYYTTÄ

Hallituksen eväät ovat loppuneet

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) kuuden puolueen hallituksen synnyttäminen oli tuskan takana. Välillä näytti jo siltä, ettei hallitusta saada kasaan, koska SDP ja vasemmistoliitto kävelivät Säätytalosta tavaroineen ulos.

Lopulta hallitus kuitenkin saatiin koottua, mutta vaikeiden neuvottelujen jälkeen syntynyt hallitusohjelma oli kompromisseja täynnä.

Pääministeripuolueeksi noussut kokoomus ja erityisesti pääministeri Katainen ovat saaneet huomata, että hallituksen johtaminen on totista työtä. Toinen päähallituspuolue SDP on haastanut kokoomuksen joka käänteessä, ja pienemmät hallituspuolueet ovat nyppineet vähätkin rusinat hallituksen pullasta.

Suomessa on pitkään ollut tapana, että hallitusneuvotteluissa rakennettua hallitusohjelmaa noudatetaan pilkulleen huolimatta siitä, mitä maailmassa tapahtuu. Näin on tehty myös Kataisen hallituksessa. Ensi vuoden budjettia laadittaessa ei otettu huomioon, että taloustilanne on raamibudjetin – ja varsinkin hallitusohjelman – laatimisen jälkeen heikentynyt dramaattisesti.

Tullin perjantaina julkistaman tilaston mukaan Suomen vienti romahti syyskuussa kahdeksan prosenttia viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Talouden rattaiden hiljentymisestä kertoo, että myös tuonti on laskenut viime vuoden syyskuusta kuusi prosenttia.

Tilanne on erittäin huolestuttava, koska kauppatase on romahtanut 12 vuodessa 12 miljardin euron ylijäämästä 3,5 miljardia euroa alijäämäiseksi. Kysymys ei siis ole mistään tilapäisestä ongelmasta.

Monet asiantuntijat ovat muistuttaneet, että hallitusohjelmalta on pohja pudonnut. Näin on todennut myös hallituksen ja erityisesti pääministerin vahvana tukimiehenä esiintynyt entinen elinkeinoministeri Jyri Häkämies.

Siirryttyään Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n toimitusjohtajaksi Häkämies veti tukensa hallitusohjelmalta. Hänen mielestään se on aikansa elänyt. Takki kääntyi myös mahdollisten raamisopimusten suhteen.

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus on pyrkinyt vähentämään valtion velkaantumista sekä menoleikkauksin että kiristämällä verotusta. Verotus kiristyy ensi vuonnakin. Esimerkiksi arvonlisävero nousee prosenttiyksiköllä. Kiristyvä verotus on myrkkyä kotimaiselle kulutukselle ja sitä kautta koko talouskasvulle.

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallitus kaipaa uusia eväitä.

Viennin hiipuessa talouskasvu on jo pitkään ollut kotimaisen kysynnän varassa.

Perinteisen talouspoliittisen opin mukaan taantumassa valtiovallan pitää pyrkiä elvyttämään investointeja ja kysyntää. Hallitus on kuitenkin valinnut toisen tien. Elvyttämiseen ei ole varaa, koska valtiolla on ensi vuoden lopussa velkaa arvoilta 96 miljardia euroa. Ellei ihmettä tapahdu, menee sadan miljardin raja rikki seuraavana vuonna.

Hallituksen elvytystoimet ovat jääneet pieniksi. Päätöksenteon vaikeudesta kertoo, että jo sovittujen tutkimus- ja tuotekehityskulujen ja niin sanottujen enkelisijoittajien verovähennysten yksityiskohdista ei ole vieläkään päästy yksimielisyyteen.

Pääministeri Esko Ahon (kesk.) johtama hallitus oli nykyistäkin hallitusta ahtaammassa paikassa. Suomi oli joutumassa IMF:n valvontaan, ja talous oli vapaassa pudotuksessa. Ahon hallitus teki kuitenkin rohkeita päätöksiä, joiden avulla Suomi nousi jaloilleen. Hallitus teki yritysveroremontin, lisäsi merkittävästi t&k-panostusta ja vapautti telemarkkinat.

Kataisen hallituksen alkuperäiset eväät ovat loppuneet. Nyt tarvitaan uutta ajattelua ja repullinen uusia eväitä.

> **Kiristyvä verotus on myrkkyä kotimaiselle kulutukselle.**

Kallis sato varastoissa

Lumen alle peittyvillä pelloilla nähtiin poikkeuksellinen kasvukausi. Kesän märkyys ja viileys hidastivat sadon valmistumista.

Peltojen satoa korjattiin vaikeissa oloissa pitkään. Korjuukausi venyi elokuusta pitkälle marraskuuhun. Aikataulu annettiin yläilmoista jatkuvien sateiden muodossa.

Lopulta on pidettävä suorastaan yllättävänä, kuinka suuri osa kesän kasvusta saatiin talteen. Vaikka tietyillä alueilla osa tiloista koki suuria satomenetyksiä, korjattiin koko maassa viime vuoden veroinen 3,7 miljardin kilon viljasato.

Näkymät maailman ruokamarkkinoilla rohkaisivat tuottajia sinnikkyyteen. Kun viljasta on tiedossa niukkuus, talteen otettiin se, mikä suinkin saatiin. Vaikka korjuu oli vaikeaa, vaikeaa on talonpojalle myös sadon jättäminen peltoon.

Erikoiskasvit tuottivat pettymyksiä. Rypsin kolmanneksen pienenneeltä viljelyalalta korjattiin vain puolet viime vuoden sadosta. Sokerijuurikkaan sato pieneni lähes 40 prosenttia. Perunasato oli heikoin yli 30 vuoteen.

Perunasadot ovat jääneet heikoiksi myös muualla Euroopassa. Pula nostaa hintaa, mikä toivottavasti näkyy myös viljelijän kukkarossa.

Vaikka kesän sato ylsi lopulta pelättyä paremmaksi, sen tuottaminen tuli tänä vuonna poikkeuksellisen kalliiksi. Huonot sääolot lisäsivät työmäärää ja koettelivat viljelykalustoa. Polttoöljyä paloi ylimääräiset sata miljoonaa litraa.

Märkä kesä näkyy maataloudessa pitkään. Monin paikoin viljelymaan rakenne on kärsinyt. Kotieläintilat kärsivät kuivikepulasta ja rehun laatuvaihteluista. Virkamiesjärki aiheuttaa murhetta täysien lantavarastojen kanssa.

On arvokasta, että viljelijät kykenivät jälleen tuottamaan kohtuullisen sadon. Vaikeana vuotena se kävi silti monella tapaa kalliiksi.

VIERASYLIÖ

Saarista kiistellään, mutta on sodittukin

Syksyn uutisia on ollut Japanin ja Kiinan välinen saarikiista.

Itä-Kiinan merellä, lähellä Taiwania sijaitsevat asumattomat saaret ja niiden läheiset merialueet saattavat sisältää luonnonvaroja. Siksi Japani ja Kiina kiistelevät saarten omistuksesta. Nyt on ilmoitettu myös Taiwanin osoittaneen kiinnostuksensa saariin.

Voidaan aiheellisesti kysyä, miten pitkälle kiistely etenee? Voisiko saarikiistasta syttyä sotakin? Esimerkkejä kyllä riittää.

Suomen ja Ruotsin välillä on ollut kiistoja Ahvenanmaasta. Saarilla on ollut sotaväkeä, mutta taisteluja ei ole sentään käyty.

Heti Suomen itsenäistyttyä oli Ahvenanmaalla monenlaisia sotilaita. Siellä oli venäläisiä, punakaartilaisia, Uudenkaupungin suojeluskuntalaisia ja ruotsalaisiakin.

Ruotsalaiset pakottivat suojeluskuntalaiset luopumaan aseistaan. Sitten suojeluskuntalaiset ja heidän aseensa erikseen siirrettiin Ruotsiin ja edelleen pohjoiseen. Torniossa suojeluskuntalaiset saivat aseensa ja ehtivät sitten Satakunnan rintamalle sotimaankin.

Maaliskuussa 1918 Ahvenanmaalle tuli saksalaisia joukkoja, jotka pakottivat saarelaisia auttamaan tulleet ruotsalaiset pois. Eli asiat selvitettiin rauhanomaisin keinoin.

Nykyisin Ahvenanmaa on demilitarisoitu.

Maailman turhin sota

Huippuvuoret on Norjalle kuuluva saaristo. Siellä asuu runsaat 2 000 asukasta, joista 60 prosenttia on norjalaisia ja 40 prosenttia venäläisiä ja ukrainalaisia. Tärkeimpänä toimeentulon lähteenä on työskentely kaivostoiminnassa.

Huippuvuorten asemasta on määrätty kansainvälisellä sopimuksella. Se saattaisi olla sopiva esimerkki myös muille saarikiistoille.

Kolmekymmentä vuotta sitten eli maalis–kesäkuussa 1982 käytiin britti- ja argentiinalaisjoukkojen välillä Falklandin sota. Sitä on myös nimitetty maailman turhimmaksi sodaksi. Falklandinsaaret sijaitsevat Argentiinan itäpuolella ja kuuluvat Yhdistyneille kuningaskunnille. Argentiina oli pitkään vaatinut itselleen saarten omistusoikeutta.

Argentiinan sotilashallitus yritti valloittaa saaret. Britannia kuitenkin puolusti saariaan ja aiheutti siten Argentiinan hävitessä taistelut sotilashallinnolle vallan menetyksen. Falklandin sodassa kaatui 255 brittiä ja 633 argentiinalaista. Taistelujen kovuutta kuvaa se, että molemmat osapuolet kärsivät suuret kalustotappiot.

Eri tietolähteet kertovat Falklandin sodan sotilaiden traumoista.

Brittien sotaveteraaneista oli paljon miehiä, ja taisteluista tulee myös suuret tappiot.

Suomen itsenäistyttyä oli Ahvenanmaalla monenlaisia sotilaita.

20 vuoden aikana tehnyt itsemurhan 264 eli enemmän kuin sodassa kaatui. Argentiinalaisveteraaneista sanotaan itsemurhaan päätyneen jopa 400.

Toisen maailmansodan taistelut saarista

Viipurin edessä sijaitseva Teikarsaari oli ollut taistelunäyttämönä jo talvisodassakin. Silloin suomalaiset joutuivat sieltä väistymään 3.–4. maaliskuuta 1940. Yrityksistä huolimatta saari pysyi sen jälkeenkin venäläisjoukkojen hallussa.

Heinäkuun 1.–5. päivinä vuonna 1944 käytiin Teikarin saaressa veriset taistelut. Suomalaiset olivat joutuneet luopumaan Viipurista, ja Teikaria puolusti heinäkuun alussa puolitoista tuhatta suomalaissotilasta.

Suomalaispuolustajien tappio oli 829 kaatunutta tai haavoittunutta. Venäläisten tappio oli 1 500 kuollutta ja 200 vankia. Lisäksi hyökkääjän noin sata alusta upotettiin suomalaisten torjuntatulella. Saaren puolustaminen ja valtaaminenkin vaativat

Kreetan saaren omistuksesta käytiin verinen taistelu toukokuun lopulla vuonna 1941. Saksalaisjoukkojen suorittama Kreetan valloittaminen oli toisen maalimansodan suurin laskuvarjojoukoilla suoritettu operaatio. Liittoutuneet kärsivät Kreetalla yhden merkittävimmistä tappioistaan.

Saaren puolustajina liittoutuneilla oli 40 000 miestä. Saksan ja Italian valtausjoukkoja oli vain runsaat 20 000, joista ilmateitse saareen tuotiin vajaat 14 000. Lopputuloksena oli liittoutuneille saaren menetys ja yli 12 000 sotilaan jääminen vangiksi. Kaatuneita oli molemmilla osapuolilla useita tuhansia.

Sotaa vältetään viimeiseen asti

Japanin ja Kiinan nykyisessä saarikiistassa ei tähän mennessä ole käytetty vesitykkejä merkittävämpiä aseita. Toisaalta sekä Japanissa että Kiinassa on osoitettu mieltä ja jopa mellakoitu. Erityisesti japanilaistuotteita valmistavat tehtaat Kiinassa ovat olleet maalitauluina. Siksi yritykset ovat jopa keskeyttäneet joidenkin tehtaiden toiminnan.

Sekä Japani että Kiina ovat hakeneet historiallisia todisteita, joilla voitaisiin osoittaa saarten omistusoikeus.

Kiinalaisilla on asiakirjoja jopa 1500- ja 1600-luvuilta, jotka kiinalaisten mielestä kiistatta osoittavat saarten kuuluvan Kiinalle. Japani liitti saaret alueeseensa vuonna 1895 mutta joutui toisen maailmansodan jälkeen luovuttamaan niiden hallinnon Yhdysvalloille.

Vuonna 1971 Yhdysvallat palautti saaret Japanille. Samoihin aikoihin merenpohjasta alkoi löytyä öljyä ja kaasua. Perusteet omistuskiistalle olivat siten olemassa.

Uutisista saimme lukea syyskuussa kiinalaisten uudesta lentotukialuksesta. Alus on vasta rakenteilla ja tuskin ehtii tähän nykyiseen saarikiistaan mukaan. Osaltaan se kuitenkin osoittaa Kiinan pyrkimyksiä saavuttaa tasapaino muiden suurten sotilasmahtien kanssa.

Japanillakin on oma lentotukialuksensa.

Kirjoittaessani tätä tekstiä olemme tilanteessa, josta voidaan esittää arvio, että Japani ja Kiina varmasti välttelevät saarikiistan ajautumista sotilaalliseksi välien selvittelyksi.

Molemmat osapuolet tarvitsevat toisiaan taloudellisessa mielessä. Siksi sota ei ole varmasti ensimmäinen vaihtoehto.

Yhdysvallat, Japanin liittolaisena, on avainasemassa tässäkin kriisissä.

LAURI VÄÄTTÄNEN

Kirjoittaja on yleisesikuntaupseeri, joka seuraa maanpuolustusta ja turvallisuuspolitiikkaa.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

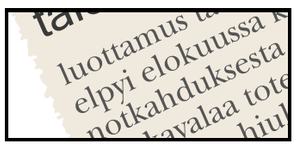

Fennovoima kaatumassa?

Kainuun Sanomat pohtii Fennovoiman ydinvoimalahanketta. Lehden mukaan E.ON:n korvaajaa on vaikea löytää kustannusten noustessa. *”Saksalaisen E.ON-sähköjätin strateginen päätös luopua kokonaan ydinvoiman tuotannosta jätti Pyhäjoelle suunnitellun Fennovoiman tyhjän päälle.*

Ydinvoimalupa lähti siitä, että E.ON oli hankkeessa mukana. Niinpä lupa joutuisi todennäköisesti uuteen käsittelyyn, ellei E.ON:n korvaajaksi tule samantasoista ydinvoima-alan osaajaa.

Epävarmuutta Fennovoimaan lisäävät korjatut ennusteet Suomen sähkönkulutuksesta. Laskelmiin on syntynyt yhden ydinvoimareaktorin kokoinen aukko. Teollisuuden sähkötarve ei nousekaan aikaisemmin oletettuihin määriin.

Koko Pohjois-Suomen aluetalouden kehitykselle Fennovoiman kariutuminen olisi lamaannuttava ratkaisu. Erityisen pahaa se tietäisi lähialueille, joilla hankkeen varaan on jo ehditty rakentaa paljon.”

Ei tarvetta karenssiin

Hämeen Sanomat ei näe tarvetta karensseihin, kun poliitikko vaihtaa toiseen työhön: *”Hallintoministeri Henna Virkkunen (kok.) liehakoi kovaäänisiä populisteja taipuessaan nimittämään toimikunnan, jonka tehtävänä määritellä, pitääkö virkamiehille ja politiikoille määrätä karenssi, jos he siirtyvät yritysten palvelukseen.*

Ongelma ei ole suuren suuri, mutta se saadaan näyttämään vakavalta yhteiskunnalliselta väärinkäytökseltä, kun muutaman virkamiehen tai poliitikon ratkaisuja paisutellaan ja niitä lähestytään kovin ahtaasta näkökulmasta.

Kukaan ei toistaiseksi ole kantanut lainkaan huolta niiden moraalista, jotka tulevat politiikkaan yritysmaailmasta. Sitä pidetään jopa suotavana, koska he tuovat arjen tuntoja työelämää kokemattomien poliittisten broilerien joukkoon.”

KOLUMNI: ANTTI HIRSAHO

Talvisota on täällä taas

Yllättäen se sota taas syttyi. Kyllähän tästä merkit olivat ilmassa, mutta ei sitä kukaan tainnut uskoa ennen kuin kohdalle osui.

Idän suunnalta vyöryi taivaan täydeltä pommikoneiden lailla iskevää pilvimassaa. Tuo ilma-armeijan vahvuinen joukko suoritti strategisen iskun yhteiskunnan toiminnan kannalta tärkeimpiin kohteisiin.

Viestiyhteydet ovat paikoin poikki. Energianjakelu takeltelee, ja pääkaupungin infrastruktuuri on hätää kärsimässä.

Raideliikennettä haittaavat vihollisen vaihteisiin suorittamat tarkkuuspommitukset.

Sodan ensimmäiset motit nähtiin Porkkalassa urheasta vapaustaistelusta huolimatta.

Päämajaan kantautuneet viestit ovat huolestuttavia. Tällä menolla vastarinta ei kestä kevääseen asti.

Antin päivänä 1939 oli lumi ollut maassa jo tovin ja pakkasetkin kireällä. Pimeyden vielä vallitessa tykkien jyly alkoi tuoda viestiä myrskysään saapumisesta.

Päivän kirkastuttua taivaalle ilmestyivät synkät pommikoneiden varjot. Ne satoivat tuhoa ja kuolemaa kaupunkien ylle.

> **Tällä menolla vastarinta ei kestä kevääseen asti.**

antti.hirsaho@maaseuduntulevaisuus.fi

Tuolloin talvi ja lumi olivat liittolaisia. Nykyään ne tuntuvat usein olevan rintamalinjan toisella puolella.

Myönnän, että on mautonta verrata vähän tavallista räväkämpää talven tuloa sodan syttymiseen.

Sodalta se silti kuulostaa. Luonnonvoimat vain on itänaapuriakin väkevämpi vihollinen, joten parempi olisi hyväksyä tilanne ja pakkasukon miehityshallinto.

73 vuotta sitten oli vaarassa päästä hengestään. Nyt todennäköisin uhkakuva lienee häntäluun tai ranteen murtuminen matkalla toimistosta lounasravintolaan.

Autoilijat ovat näemmä yllättyneet talven tulosta, pelti rytisi perjantaina pitkin Etelä-Suomea.

En tiedä, mistä kansa maanantain iltapäivälehtien otsikoiden mukaan on raivostunut, mutta se voisi olla sähkökatko, junien myöhästely tai lumen tukkima tie.

Kannattaisi töistä myöhästymisen uhallakin höllentää kaasujalkaa tai joukkoliikenteen tökkiessä löysätä solmiota.

Tuntuu oudolta, että joku on vihainen sään takia.

Kun perjantaina katselin ikkunasta ulos, tunsin oloni pirteämmäksi kuin moneen viikkoon. Kauniin valkoinen lumihuntu valaisee maiseman pitkän synkän harmauden jälkeen.

Ulkoilu tuntuu taas mieluisalta ajatukselta, ja hiihtoladut päästään toivon mukaan kohta ajamaan kuntoon. Hangessa tarpominen ei harmita, ja kaatuessa lasku on pehmeä.

Oikeastaan ainoa ihmisryhmä, jonka puolesta vähän huolestuin, ovat rannikon metsänomistajat. Kiivaasti puhalteleva merituuli tekee helposti selvää jälkeä märässä maassa lilluvista kuusikoista.

Perjantaisten tietojen mukaan tällä kertaa selvittiin aiempien myrskyjen kaltaisilta jättituhoilta. Lumimyräkkä jättänee hyvän alun talven lumikuormille, joiden myötä vähän rajumpi tuulonen voi tempaista kuusen kenolleen.

En epäile lainkaan, etteikö VR tekisi parhaansa pitääkseen junat liikkeessä ajallaan. Itse kirosin rautatieyhtiön alimpaan loukkoon vielä pari vuotta sitten. Sitten aloin miettiä, että force majeure -henkiset säästä johtuvat myöhästymiset kyllä ymmärretään.

”Anteeksi, olen myöhässä. Tiedättehän te, että Pendolino ei ole Suomessa luontaisessa ympäristössään”, voidaan tokaista ironisen hymyn saattelemana.

Salaa myhäillen voi pohdiskella, että yöuniin sai mukavasti tunnin parin lisän vain siksi, että asuu Suomessa, jossa on lunta talvisin.

Sää vaikuttaa konkreettisesti maatalouteen. Se näyttää olevan ympäristöministeriölle vaikea ymmärtää.

Jos pelto on tarpeeksi märkä, sinne ei pääse. Pakkasella pääsisi, mutta kyydissä ei saa olla lietevaunu tyhjentämistarkoituksessa.

Ehdottomuus lannanajon takarajassa tuntuu maalaisjärjelle vieraalta. Ministeriö on liittoutunut säiden haltijan kanssa taistoon talonpoikaa vastaan.

MT:n Facebook-sivuille ilmestynyt kommentti ”jos ne lietesäiliöt on ääriään myöten täynnä, niin eikö pitäisi rakentaa isompi lietesäiliö?” tuli ympäristöhallinnosta.

Nasevasti tokaistu, mutta rakennuspuuhiin tuskin tänä talvena ehditään.